

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۱۹/۰۱/۰۱

مرکز مطالعات استراتژیک و منطوقیخ

آلودگی هوا؛ چلنج بزرگ در برابر زندگی افغان ها

نهاد هواشناسی امریکایی به نام (Air visual) همه روزه در باره آلودگی هوا در شهرهای مهم جهان گزارش تهیه می‌کند. در گزارش چند روز قبل (۱۵ دسامبر ۲۰۱۸م) این نهاد، کابل به عنوان آلوده‌ترین شهر جهان خوانده شده است. بر اساس جدول این گزارش، شهر کابل با داشتن ۳۵۳ درجه آلودگی هوا در درجه اول ده شهر آلوده جهان جا گرفته است. شهر لاهور پاکستان، آلباتور مغولستان و دانکا بنگله‌دیش به ترتیب در رده‌های دوم، سوم و چهارم این جدول قرار دارد.

در کشوری همچون افغانستان که هر روز ده‌ها تن به دلیل جنگ و ناامنی در آن جان‌های خود را از دست می‌دهند، آلودگی هوا یک دشمن خطرناک دیگری در برابر زندگی مردم این کشور می‌باشد که روزانه ده‌ها انسان را، راهی شفاخانه‌ها می‌کند.

افزایش آلودگی هوا در شهر کابل باعث این شد که هفته گذشته وزارت کار و امور اجتماعی و اداره ملی حفاظت از محیط زیست افغانستان با نشر اعلامیه‌ای به هدف جلوگیری از آلودگی هوا و کاهش ازدحام ترافیک شهر کابل، ساعات کاری اداره‌های دولتی را تغییر دهد. بر اساس اعلامیه این دونهاده دولتی، سر از تاریخ پنج‌جدي سال جاری خورشیدی ساعات کاری ۱۴ وزارتخانه و هشت اداره مستقل از ساعت هشت و نیم صبح تا چهار و نیم عصر و اوقات کاری سایر وزارتخانه‌ها و اداره‌های دولتی از ساعت هفت و نیم صبح تا سه و نیم بعد از ظهر تنظیم شده است.

معضل افزایش آلودگی هوا در جهان، افزایش آلودگی هوای کابل و عوامل آن و همچنان راه حل‌های ضروری در رابطه به جلوگیری از آلودگی هوا، از مواردی اند که در این تحلیل روی آن بحث شده است.

آلودگی هوا؛ معضل جهانی:

بر اساس گزارش سازمان جهانی صحت (WHO) که در اوایل ماه فیبروری سال ۲۰۱۸م نشر گردید، از هر ده نفر جمعیت جهان نه نفر آن هوای آلوده را تنفس می‌کنند و کشورهای عقب‌مانده آفریقا و آسیا بیشترین آسیب پذیر این چلنج می‌باشد.

د پانو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزی بنی پازوالی د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رایرلو مخکې په خیر و لولی

بر بنیاد تخمین‌های این سازمان، حدود ۷ میلیون تن سالانه از قرار گرفتن در معرض هوای آلوده و داخل شدن ذرات کوچک در شش‌ها و سیستم تنفسی به امراض گوناگون مانند سکتۀ مغزی، مریضی قلبی، سرطان شش، بیماری‌های مزمن و عفونت‌های تنفسی مبتلا می‌شوند و زندگی خود را از دست می‌دهند.

در این گزارش همچنان گفته شده که در سال ۲۰۱۶م آلودگی هوا به تنهایی باعث مرگ و میر حدود ۴،۲ میلیون تن شده بود و در مدت مشابه آلودگی هوا به دلیل پخت و پز با استفاده از تکنالوژی و انواع گوناگون مواد سوخت در خانه‌ها، نیز عامل مرگ و میر حدود ۳،۸ میلیون تن تخمین گردیده بود.

بر این اساس آلودگی هوا یکی از چلنج‌های بزرگی به سطح جهان در برابر زندگی موجودات زنده است که سالانه میلیون‌ها موجود زنده را به کام مرگ می‌کشاند و اگر در رابطه به بهبود کیفیت هوا، سیستم حمل و نقل، افزایش کیفیت سوخت و استفاده از وسایل نقلیه برقی به سطح تمام جهان توجه صورت نگیرد، این دشمن، زندگی میلیون‌ها انسان دیگر را نیز خواهد گرفت.

کابل یکی از آلوده‌ترین شهرهای جهان:

افغانستان کشوری دارای کوه‌های سر به فلک و دریا‌های پر آب، دارای طبیعت زیبا و متنوع است؛ اما جنگ و ناامنی مردم این کشور را از زیست در بسیاری مناطق این طبیعت زیبا و پاک محروم ساخته است و همه به خاطر سلامت جان شان بر شهرهای دیگر، به خصوص کابل پایتخت افغانستان هجوم آورده اند.

بر بنیاد مطالعات، کابل شهری است که تنها مناسب زیست نیم میلیون فرد می‌باشد؛ اما در حال حاضر نزدیک به شش میلیون افراد در این شهر زندگی می‌کنند. تراکم نفوس باعث شده که هوای این شهر به قاتل بزرگ باشندگان آن تبدیل شود، چون به دلیل آلودگی هوا روزانه صدها تن از اتباع این شهر راهی شفاخانه می‌شوند و آلودگی به نحوی از ایشان قربانی می‌گیرد.

بیشترین آسیب دیدگان آلودگی هوا طبقه فقیر و بیچاره جامعه اند که حتی در داخل اطاق‌ها و خانه‌های شان از آلودگی هوا در امان نیستند و با استفاده از مواد گرم‌کن بی‌کیفیت و عدم موجودیت لوازم زمستانی مناسب، همیشه با امراض گوناگون تنفسی برگرفته از آلودگی‌ها دست و پنجه نرم می‌کنند؛ اما این که عوامل عمده این همه آلودگی در شهر کابل چیست، در این مورد چند نکته ذیل قابل ذکر می‌باشد:

تراکم نفوس: شهر کابل پر نفوس‌ترین شهر در افغانستان است که حدود شش میلیون نفر در آن زندگی می‌کنند. همین تراکم نفوس یکی از عوامل عمده افزایش آلودگی هوا در شهر کابل شده است. چون با تراکم نفوس شمار موترها و استفاده از انواع مواد سوخت افزایش می‌یابد که نقش زیادی در آلودگی هوا دارد.

استفاده از مواد سوخت بی‌کیفیت: سوختاندن زغال سنگ، مواد نفتی استعمال شده، چوب و انواع دیگر مواد سوخت در کارخانه‌های تولیدی یا داش‌های خشت‌پزی و نیز استفاده از این مواد برای گرم کردن خانه‌ها به خصوص در فصل زمستان، یکی از موارد مهم افزایش آلودگی هوا در شهر کابل است. فقر و تنگدستی باعث شده که شهروندان در صورت نبود هزینه مواد سوخت معیاری از مواد ارزان و غیرمعیاری که باعث آلودگی هوا می‌شود، استفاده کنند.

معیاری نبودن جاده‌ها: عدم معیاری بودن سرک‌ها و کوچه‌های شهر کابل یک بخش عمده دیگر آلودگی هوا در این شهر است. پس از سال ۲۰۰۱م با آنکه میلیاردها دالر پول کمک شده کشورهای خارجی به افغانستان آمد؛ اما بدلیل موجودیت فساد و ضعف اداره‌های دولتی این پول دست‌خوش طمع‌های افراد فاسد شد و با گذشت ۱۷ سال هنوز هم کوچه‌ها و برخی سرک‌های شهر کابل خامه اند که باعث آلودگی هوای شهر کابل می‌شود.

خشک‌سالی: کمبود بارش در سال‌های اخیر در افغانستان به خصوص در شهر کابل یکی دیگر از عوامل افزایش آلودگی هوا شده است. نبود بارندگی باعث از بین رفتن ساحات سبز و افزایش گرد و خاک شده است.

ضعف مدیریتی اداره‌های مسؤول دولتی: عدم موجودیت یک میکانیزم منظم برای معیاری ساختن سیستم شهری کابل و نبود راهکارهای مؤثر و عملی برای مبارزه با آلودگی، باعث شده که مسؤولین محیط زیست به زباله‌ها و مناطق مکروب آفرین شهر رسیدگی نتوانند و شهر بیشتر از پیش آلوده شود.

راهکارهای مبارزه با آلودگی هوا

وجود راهکارهای مناسب، جهت جلوگیری از یک معضله و یا خنثی سازی یک پدیده مضر از یک محیط؛ ملزوم متخصصین علمی، ظرفیت اقتصادی، تصمیم‌گیری‌های مقامات رهبری و تدابیر این مسئله در مقاطع زمانی متعدد می‌باشد. اینک به گونه اختصار به نکاتی چند جهت جلوگیری از آلودگی هوا می‌پردازیم:

اول: آگاهی عمومی از خطرات ناشی از آلودگی هوا و تشویق عموم برای سهمین شدن در دفع مشکل آلودگی، یکی از راهکارهایی به شمار می‌آید که در مبارزه با آلودگی هوا مؤثر خواهد شد.

دوم: روی دست‌گرفتن میکانیزم‌هایی که باعث معیاری شدن سیستم شهری شود و از سوی اداره‌های مسؤول در این عرصه اقداماتی صورت گیرد که در درازمدت برای مبارزه با آلودگی مؤثر باشند.

در حال حاضر حکومت افغانستان به هدف جلوگیری از آلودگی هوا در شهر کابل، تمام اداره‌های دولتی را در هفته ای دو روز (پنجشنبه و جمعه) رخصتی عمومی اعلان کرده است و تازه وقت کاری اداره‌های دولتی را نیز به همین هدف تغییر داده است. با آنکه این هم گام خوبی است؛ اما لازم است که دولت افغانستان روی فکتورهای کار کند که باعث جلوگیری از افزایش آلودگی می‌شود و راهکارهای را روی دست گیرد که در درازمدت مؤثر باشد.

بگونه‌ی مثال دور ساختن فابریکه‌های تولیدی از محیط‌های زیست، کنترل روی مواد سوخت این فابریکه‌ها، جمع کردن موترهای که ده‌ها سال از تاریخ استفاده آن گذشته است، اما هنوز هم در شهر می‌گردند و روی دست گرفتن یک میکانیزم منظم برای جمع کردن زباله‌ها و دیگر کثافات شهر.

سوم: رساندن برق به تمام همشهریان، تا آنها برای گرم کردن و روشنایی یا هم پخت و پز در خانه‌ها و دیگر اماکن از مواد سوخت بی‌کیفیتی که باعث آلودگی هوا می‌گردد، استفاده نکنند.

بصورت کل باید گفت، مشکل آلودگی هوا بدون شک یک معضله جهانی بوده و نیز چگونگی و مقدار آلودگی در یک محیط بیابانگر رشد سطح فرهنگی جامعه و ظرفیت سیستم خدمات شهری در آن جامعه می‌باشد و قضاوت‌ها را نسبت آلودگی به اداره‌های مسؤول و باشندگان آن جامعه در پی‌خواهد داشت.

مشکل آلودگی هوا در یک محیط، مخصوص یک فرد و یا یک نهاد نبوده، چون مفاد و ضرر همه را به نحوی فرا می‌گیرد. پس می‌شود جهت رفع مشکل آلودگی هوا همگان در هر سطحی به طوری که شایسته است کوشا بوده و بدون اینکه پرتابگر بار ملامتی بر دوش دیگران باشیم، بهتر است که کاندیداتور حل این مسئله بوده، حافظ سلامتی خود، خانواده و جامعه خود باشیم.

پایان